

Hyte-yhdyspintatyö

Olli-Poika Parviainen
Kaupunginjohtaja
Hämeenlinnan kaupunki
19.3.2024

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

385!!

Hämeenlinna

yleistietoa

- Väkiluku 68 000, maapinta-alaa lähes 1 800 km²
- Elinkeinorakenne: palvelut 73 %, jalostus 22 %, maatalous 3 %. Työttömyysaste n. 10 %. Vieraskielisiä noin 5 %.
- Konsernin strategisia yhtiöitä HS-Vesi, Verkatehdas, Linnan Kehitys, Linnan Kiinteistökehitys, HAMK
- Suurimpia työnantaja: Hämeenlinnan kaupunki, Hämeen ammattikorkeakoulu, Kanta-Hämeen hyvinvointialue
- Merkittäviä yrityksiä esim.: SSAB, Patria, Huhtamäki, Kamux, Vitabalans, Kultakeskus, Pohjantähti ym.
- Pendelöinti (Hämeenlinnaan) 8 800 henkilöä, pendelöinti (Hämeenlinnasta) 7 450 henkilöä

Hämeenlinnan talousarvio 2024

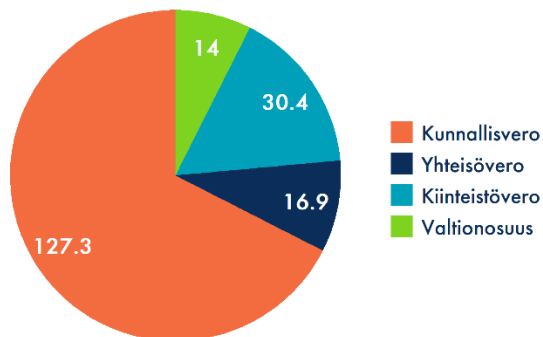

Veroprosentit

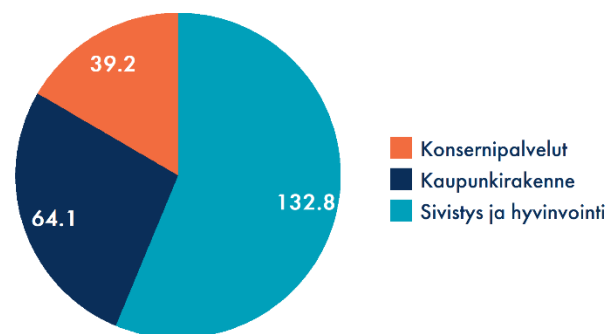
Kunnallisvero	8,40 %
Kiinteistövero:	
Yleinen	1,35 %
Vakituinen asunto	0,60 %
Vapaa-ajan asunto	1,40 %

Verorahoitus M€

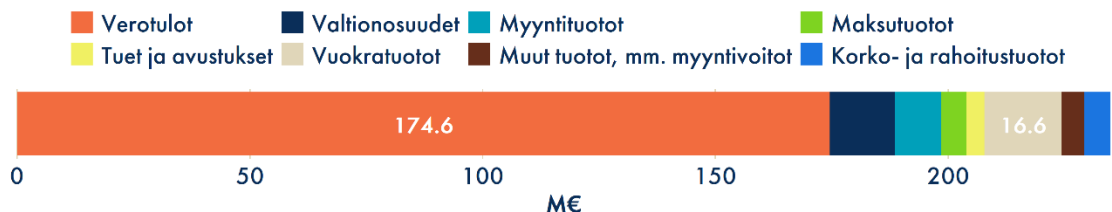
Menot kohteittain M€

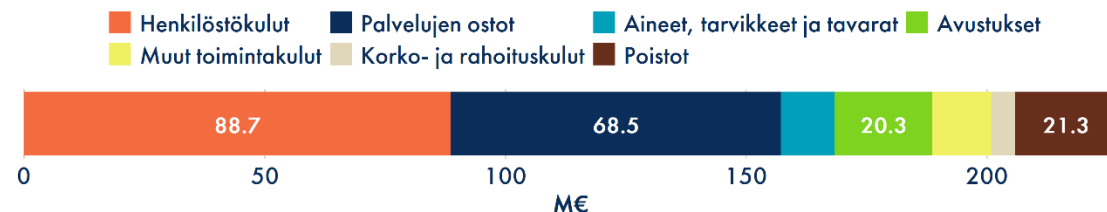
Talouden tasapaino

Kertynyt ylijäämä	19,0 M€
Tilikauden ylijäämä	8,8 M€
Nettomenojen muutos	+1,5 %

Tulot lajeittain

Menot lajeittain

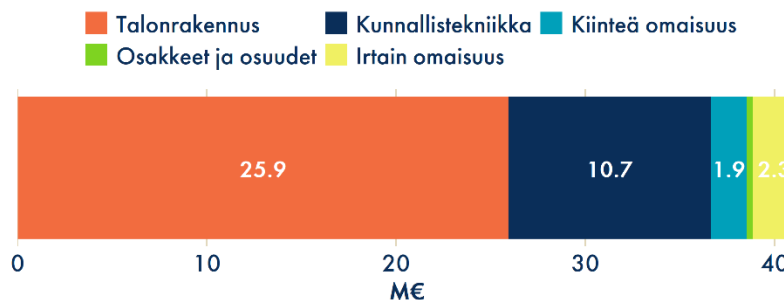

Lainamäärä

Lainamäärä yhteensä	252,3 M€
Lainamäärä/asukas	3693 €
Nettolisälaina	11,3 M€

Investoinnit ryhmittäin

Isoimmat investoinnit

Hämeenlinnan yhteiskoulu, uudisrakennus	8,6 M€
Verkatehtaan Opistotalon saneeraus	4,0 M€
Ruununmyllyn kivikoulun peruskorjaus	3,5 M€
Lammin koulut	3,0 M€

VISIO

Houkutteleva Hämeenlinna

Kasvava, menestyvä, kestävästi rakentuva, tunnettu

Hyvinvoivien ihmisten yhteisöllinen kaupunki

Asukaslähtöisesti kehittyvä ja palveleva, hyvinvointiin aktiivoina, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistava

Taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kaupunki

Osaava ja oppiva, taloudeltaan tasapainoinen, kestävästi kasvava

Elinvoimainen kasvun kaupunki

Yritysmuotoinen ja yhdessä menestyvä, monimuotoista asumista ja liikkumista arvostava, viestimme positiivisesti Hämeenlinnasta

PÄÄMÄÄRÄT

TYÖN ILON TOIMINTAKULTTUURI

ARVOT

Yhdenvertaisuus Yhteisöllisyys Luovuus Rohkeus Palveluhenkisyys Asukaslähtöisyys Kestävä elämäntapa

Arvot

Yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys: Mahdollistamme hyvän arjen ja kehityksen kaikille tasapuolisesti. Kannustamme asukkaita ja kaikkia sidosryhmiä monipuoliseen yhteistoimintaan ja vastuuseen kanssaihmisistään.

Asukaslähtöisyys ja palveluhenkisyys: Asukkaat osallistuvat kaupungin ja palvelujen kehittämiseen. Palvelemme ammattitaitoisesti ja ystävällisesti.

Luovuus ja rohkeus: Tuemme kuntalaisten aloitteellisuutta ja kehitämme toimintaamme rohkeasti. Haemme ennakkoluulottomasti kekseliäitä ja raikkaita ratkaisuja.

Kestävä elämäntapa: Rakennamme kaupunkia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullisesti. Huolehdimme rakennetusta ympäristöstä ja säilytämme puhtaan luonnon myös tuleville sukupolville.

Hyvinvoivien ihmisten yhteisöllinen kaupunki

Asukaslähtöisesti kehittyvä ja palveleva

Asiakkaan palvelutilanteessa kokema tyytyväisyys ylittää odotukset. Palvelumme on ratkaisuhakuista ja palveluhenkistä. Palvelut ovat saatavissa digitaalisesti. Lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja he voivat hyvin. Hämeenlinnalaiset lapset osaavat, oppivat ja ovat onnellisia. Tuemme vanhemmuutta ja huomioimme perheiden erilaiset tarpeet. Kehitymme ikäystävälliseksi kaupungiksi ja edistämme yhdenvertaisuutta. Tunnistamme kasvupotentiaaliset ilmiöt ja luomme edellytykset monipuoliselle tapahtuma- ja kulttuuritarjonnalle ympäri vuoden.

Hyvinvointiin aktivoiva

Hämeenlinna edistää kaikkien asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Edistämme taiteen, kulttuurin ja liikunnan hyvinvointivaikutuksia asukkaiden arjessa. Huomioimme kaupunkiympäristön ja laadukkaiden palveluiden suunnittelussa saavutettavuuden ja esteettömyyden. Tuemme yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa kaupunkilaisten aktiivisuutta ja liikkumista sekä kannustamme asukkaita edistämään itse omaa hyvinvointiaan. Luonto on meille tärkeä voimavara.

Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistava

Vahvistamme asukkaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemusta. Tuemme asukkaiden sujuvaa arkea. Kaikki kuntalaiset saavat äänensä ja ideansa kuuluviin yhteisömme aktiivisina jäseninä. Kaupungissa tehtävä vapaaehtoistyö vahvistuu ja monipuolistuu. Osallisuus toteutuu mm. kaupunkisuunnittelussa, asuinalueilla, palveluiden kehittämisessä sekä päätöksenteossa.

Taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kaupunki

Osaava ja oppiva

Toimintakulttuurimme on ennakoiva ja uudistuva. Kaupungissamme oleva osaaminen osataan hyödyntää kaupungin kehitystyössä ja yhteisömme kestävässä kasvussa. Tavoittelemme korkeaa osaamista kaikilla koulutuksen ja vapaan sivistystyön tasoilla. Korkeakoulu- ja yliopistoyhteistyö luo osaltaan edellytykset osaamisen kehittymiselle Hämeenlinnassa. Hyödynnämme monipuolisesti oppimisympäristöjä. Hyvään, ajantasaiseen ja ennakoivaan tietoon perustuva johtamisemme tukee yhteisöllisyyttä ja jatkuvaa oppimista. Lisäksi olemme vastuullinen päätöksentekijä, joka ottaa huomioon päätöstensä vaikutukset.

Taloudeltaan tasapainoinen

Talouttamme rakennetaan suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti, ja se pidetään tasapainossa velkaantumatta ja kilpailukykyisellä verotustasolla. Pidämme yhdessä huolta kaupungin taloudesta ja tavoittelemme entistä parempaa työn vaikuttavuutta. Talouden tasapainoa tukevat optimaalinen palveluverkko, väestön ja yritysten määrän kasvu sekä tarkoituksenmukaiset investoinnit, hankinnat ja hankehaut. Toimenpiteemme edistävät työllisyyttä ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä.

Kestävästi kasvava

Rakennamme kaupunkia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullisesti. Huolehdimme rakennetusta ympäristöstä ja säilytämme puhtaan ja monimuotoisen luonnon myös tuleville sukupolville. Ehkäisemme luontokatoa. Teemme systemaattisesti ja suunnitelmallisesti toimenpiteitä kohti hiilineutraalia ja kestävää Hämeenlinnaa. Kestävä ajattelutapamme nopeuttaa vihreää siirtymää joka näkyy kaikissa palveluissa, mm. rakentamisessa, energiaratkaisuissa, asumisen tapojen kehittämisessä, joukkoliikenteessä, lapsiperhepalveluissa ja biotalouden eri mahdollisuuksien esille nostamisessa. Kattavat tietoverkot ja digitaaliset ratkaisut tukevat kestävää kasvua.

Elinvoimainen kasvun kaupunki

Yritysmuotoinen ja yhdessä menestyvä

Edistämme yritysmuotoisyyttä sekä vahvistamme yrittämisen ja työnteon edellytyksiä. Pidämme huolta olemassa olevista yrityksistämme sekä tuemme uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä. Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden. Luomme elinkeinopoliittisen strategian ja tunnistamme potentiaaliset tulevaisuuden elinkeinoelämän kivijalat. Kehitämme kaupunkia rohkeasti ja kestävästi ajan hengessä. Verkostoidumme tuloksellisesti keskeisten kumppanien kanssa. Varmistamme Hämeenlinnan valtakunnallisen saavutettavuuden ja hyödynnämme hyvää sijaintia keskellä Etelä-Suomea. Edistämme monipaikkaisen työn tekemistä ja hyödynnämme digitalisaation tuomia mahdollisuuksia.

Monimuotoista asumista ja liikkumista arvostava

Liikkuminen laajassa ja monimuotoisessa kaupungissa on joustavaa, turvallista ja monipuolista. Hämeenlinna on vireä pendelöintikaupunki, mikä vahvistaa kilpailukykyämme myös työmarkkinoilla. Edistämme monimuotoista ja kestävästi liikkumista. Varmistamme Hämeenlinnan valtakunnallisen saavutettavuuden ja hyödynnämme keskeistä sijaintia. Tuemme kaavoituksella, liikennesuunnittelulla ja joukkoliikenteellä asumisen ja työnteon edellytyksiä eri puolilla kaupunkia. Tarjoamme monimuotoisia ja kohtuuhintaisia asumisen ratkaisuja, myös tuettuun asumiseen. Kaavoitus, puistot ja harrastusmahdollisuudet tukevat hyvää arkea ja kaupunkilaisten turvallisuutta. Kaupunkikeskustaamme ja pitäjakeskuksia kehitetään määrätietoisesti ja omaleimaisesti.

Viestimme positiivisesti Hämeenlinnasta

Olemme rohkeita ja aktiivisia kaupunkimarkkinoinnissa. Huomaamme hyvän. Kerromme positiivisia asioita Hämeenlinnasta ja toiminnastamme. Kasvatamme Hämeenlinnan tunnettuutta hyvänä asumisen, yrittämisen ja matkailun kaupunkina. Hämeenlinnassa asukkaat edustavat ylpeinä kotikaupunkiamme ja välittävät siitä positiivista viestiä. Edistämme laadukkaiden palveluidemme markkinointia, ja viestimme niistä ennakoivasti. Herätämme kiinnostusta kansallisilla ja kansainvälisillä tapahtumilla, matkailukohteilla ja kokouksilla.

Hyte-yhteistyön muodostuminen Kanta-Hämeessä

Asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien alueen toimijoiden, etenkin kuntien ja hyvinvointialueen, yhteinen tehtävä.

Lainsäädännössä yhteistyövelvoite kuntien ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa pykälissä:

- Hyvinvointialuelaki § 14 (neuvotteluelvoite valtuustokausittain).
- Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisestä (612/2021):
 - § 6 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa),
 - § 7 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella),
 - § 10 (palvelujen yhteensovittaminen kuntien ja valtion kanssa),
 - § 32 (koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta hyvinvointialueella),
 - § 50 (varautuminen).

Järjestämislain lisäksi aluekehittämisen lainsäädännössä ja muussa erityislainsäädännössä on paljon yhteistyövelvoitteita esimerkiksi oppilas- ja opiskelijahuollosta, työllisyyden hoidosta ja kotoutumisen edistämisestä.

- Hyvinvointityön ja -johtamisen yhdyspintatyötä työstettiin osana hyvinvointialueen valmistelua työryhmässä, joka teki esityksen yhdyspintarakenteesta.
- Aluehallitus hyväksyi esitetyn rakenteen 27.3.23 § 103 osana puitesopimusta ja lähetti sen alueen kuntiin ja Hämeen liittoon päätettäväksi. Kunnat ja Hämeen liitto hyväksyivät sopimuksen ja nimesivät edustajansa yhdyspintafoorumeihin ja työryhmiin kevään/kesän 2023 aikana.
- Foorumien ja työryhmien tavoitteet ja työskentelyn mittarit on kirjattu puitesopimuksen liitteeseen.
- Lisäksi puitesopimuksessa mainittujen foorumien ja työryhmien vuoropuhelun ja tiedonvaihdon kautta valmistellaan lakisääteiset alueelliset hyvinvoinnin edistämisen asiakirjat ja käydään lakisääteiset neuvottelut.

Hyte-yhteistyön tehtävänjako

Kunta

- Ylintä päätösvaltaa käyttävät kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus: **linjaukset, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden asettaminen ja niitä tukevien toimenpiteiden määrittäminen kunnan strategisessa suunnittelussa.**
- Kunnanvaltuusto hyväksyy kunnan valtuustokausittain laadittavan **hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman** sekä vuosittaiset hyvinvointiraportit (seurantavelvoite).
- Kunnan on **nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.**
- Tehtävä **päätösten vaikutusten ennakoarviointia** ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
- Valmistelevana toimijana kunnan **hyte-ryhmä** (tai vastaava), joka **koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta** kunnan johdon vastatessa sen johtamisesta (kunnan johtoryhmä).

Hyvinvointialue

- Ylintä päätösvaltaa käyttävät aluevaltuusto ja -hallitus: **linjaukset, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden asettaminen ja niitä tukevien toimenpiteiden määrittäminen hyvinvointialueen strategisessa suunnittelussa.**
- Aluevaltuusto hyväksyy valtuustokausittain **alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman**, joka
 - ohjaa ja tukee hyvinvointialueen työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä alueellista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötäAluevaltuusto hyväksyy myös vuosittaiset hyvinvointiraportit (seurantavelvoite).
- Hyvinvointialueen on **nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.**
- Tehtävä **päätösten vaikutusten ennakoarviointia** ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
- Valmistelevana toimijana hyvinvointialueen **hyte-ryhmä**, joka **koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta** hyvinvointialueen johdon vastatessa sen johtamisesta (hyvinvointialueen johtoryhmä).

Kunnissa ja hyvinvointialueella tulee laatia

Kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma valtuustokausittain

(seurannassa kuntalaisten elinolot, hyvinvointi ja terveys, niihin vaikuttavat tekijät **alueittain ja väestöryhmittäin**. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava **hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet**.)

- Sisältäen **ehkäisevän päihdetyön** sekä **arjen turvallisuuden teemat** (ellei erillisinä asiakirjoina)
- Sisältäen **kunnan tai useamman kunnan yhdessä** laatiman lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva **lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman**,
 - johon liitettynä kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien **opiskeluhoitosuunnitelmat**
- Sisältäen **suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi**
- Lisäksi **kunnan tai useamman kunnan yhdessä** laatima **kunnan kotouttamisohjelma**, joka edistää kotoutumista ja monialaista yhteistyötä. (kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa).

Alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma valtuustokausittain

(seurannassa asukkaiden elinolot, hyvinvointi ja terveys, niihin vaikuttavat tekijät **alueittain ja väestöryhmittäin**. Hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava **hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet**.)

- Sisältäen teemat **ehkäisevä päihdetyö** (ellei erillisenä asiakirjana) ja **kotouttaminen** (ellei erillisenä asiakirjana) sekä **arjen turvallisuuden** (ellei erillisenä asiakirjana).
- Sisältäen **alueellisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman**, johon liitettynä
 - **alueellinen neuvolasuunnitelma ja**
 - **alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma**
- Sisältäen **suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi**

KUNTA

Kunnan- / kaupunginvaltuusto

Kunnan- / kaupunginhallitus

Kunnan / kaupungin johtoryhmä

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) ja turvallisuuden (tu) edistämisen rakenteet

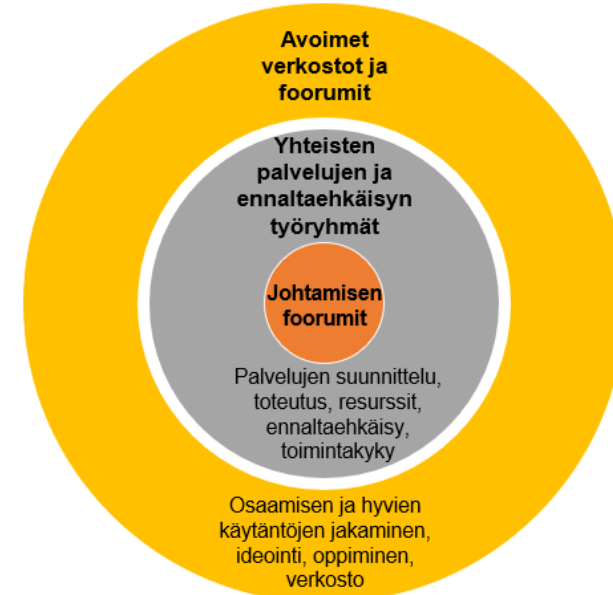
- Hyte-vastuutaho (ltk/johtaja),
- Ehkäisestä päihdetyöstä vastaava taho (ltk),
- Hyte-ryhmä (tai vastaava)
- Hyte-yhdyshenkilö, koordinaattori tai vastaava
 - hyte
 - ehkäisevä päihdetyö,
 - järjestöyhteistyö
 - varautuminen ja turvallisuus (tu)
- Palveluihin liittyvät lakisääteiset ja vapaaehtoiset yhteistyöryhmät

Kunnan toimialat ja palvelut = **kunnan hyvinvointitoimijat**

- **Kunnan nuorisovaltuusto**
- **Kunnan vanhusneuvosto**
- **Kunnan vammaisneuvosto**

HYTE-YHDYSPINTA

Strategisen päätöksenteon prosessi

Järjestöt, seurakunnat, oppilaitokset, Hämeen liitto, muut julkiset toimijat kuten TE, Kela, AVI, yksityiset yritykset, yleishyödylliset yhteisöt

HYVINVOINTIALUE

Aluevaltuusto

Aluehallitus

Hyvinvointialueen johtoryhmä

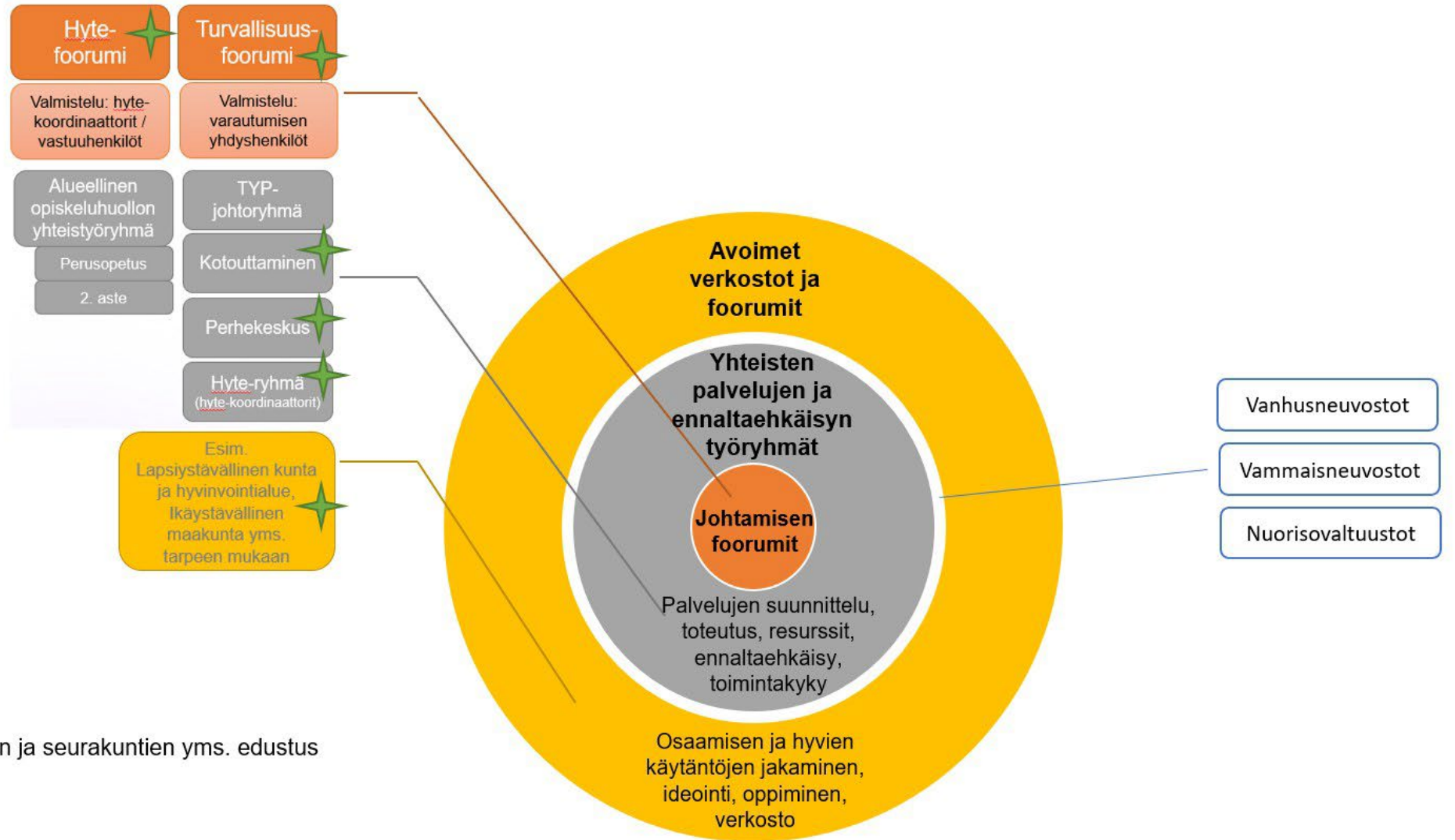
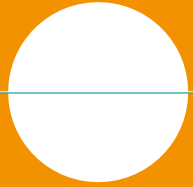
Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) ja turvallisuuden (tu) edistämisen rakenteet konsernipalveluissa

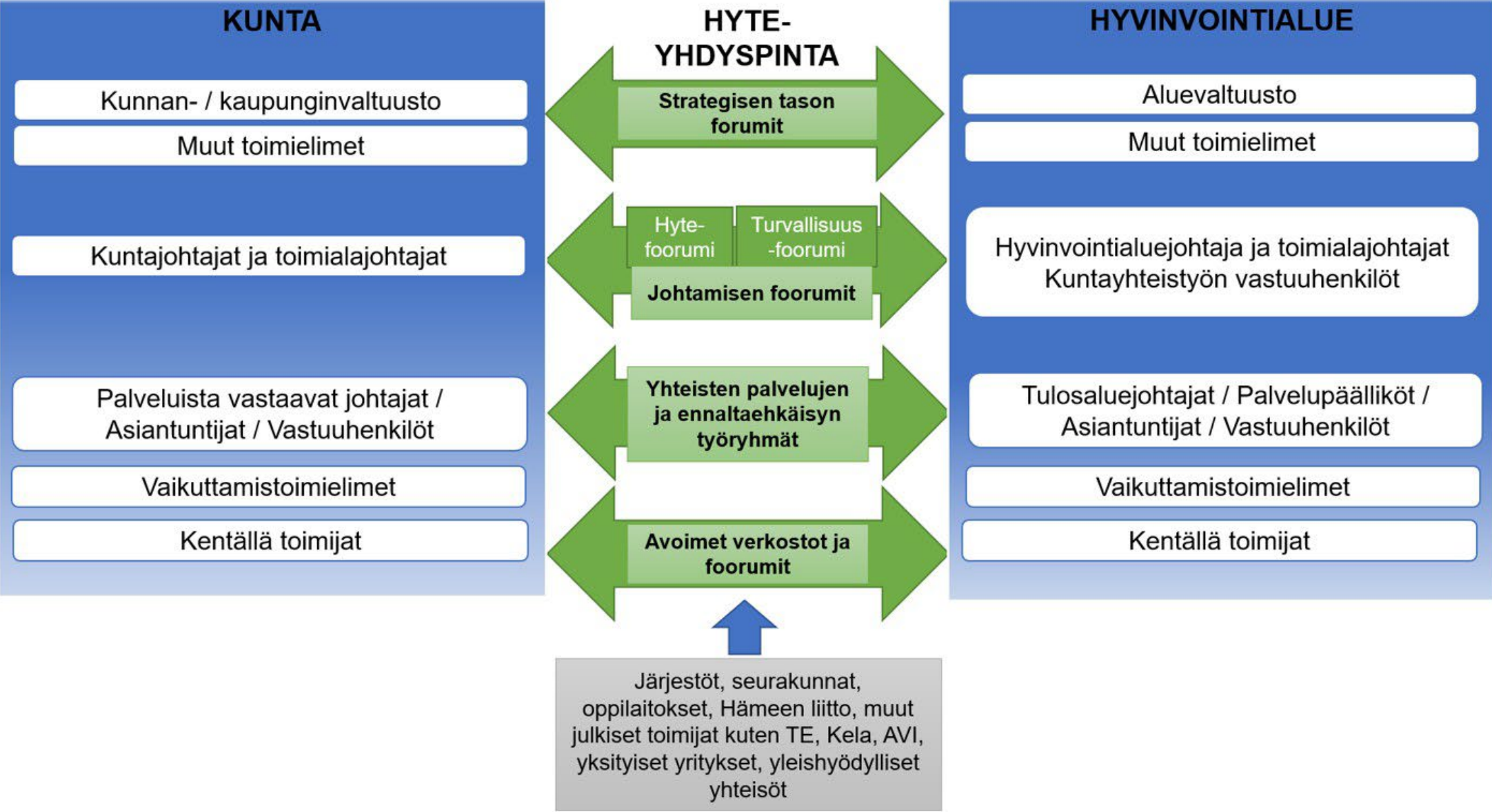
- Hyte-vastuutaho (ltk/johtaja)
- Hyte-johtoryhmä
- Varautumisasiantuntijaryhmä
- Hyte-tiimi:
Asiantuntijat/koordinaattorit/yhdyshenkilöt,
 - hyte (-johtaminen, -tieto)
 - elintapaohjaus
 - ehkäisevä päihdetyö
 - järjestöyhteistyö
 - kulttuurihyvinvointi
 - ehkäisevä väkivaltatyö
 - varautuminen ja turvallisuus (tu)

Hyvinvointialueen toimialat ja palvelut = **sote + pela palveluiden hyvinvointitoimijat** ja sote-keskusten yhdyshenkilöt

- **Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto**
- **Hyvinvointialueen vanhusneuvosto**
- **Hyvinvointialueen vammaisneuvosto**

Yhdyspinnat käynnistymisvaiheessa

Case: aikuisten liikkuminen: esimerkkejä palautteesta

Toivon avantouinti-
paikkaa, jossa olisi
sauna ja avoin
yleisö

Uimahallin aukioloajat
laajemmiksi, ja avoinna
myös kesällä!

Ilves-reitin ylläpito ja
kehittäminen
ulkoilureitiksi

Hyvä olisi olla erikseen
joku sivu somessa esim
fb tai
instagram

Enemmän tietoja
kaupungin ryhmistä
muuallekin kuin
nettiin

Yli 65-vuotiaille
ilmaiset uimahalli-
käynnit, edistäisi
merkittävästi
kansanterveyttä

Reittien ja väylien
kunnossapito kaipaa
parannusta

Pyörateitä ja ilmaisia
vuoroja saleihin nuorisolle,
lapsille ja eläkeläisille

Ulkokuntosalilaitteita ja
portaatt Tuulokseen

Toivottavasti ohjatut
kunto- ja liikuntaryhmät
säilyvät! Ohjattuun ryh-
mään tulee lähdeTTYä, yksin
ei tule tehtyä kuntosalii-
ja jumppajuttuja!
Tosi tärkeitä!

Toivoisin, että myös
keskustan ulkopuolella
oleviin alueisiin
panostettaisiin

Lähiliikunta-alueiden peli-
kentät ja ulkokuntosalit.
Pelikenttiä ja ulkokunto-
saleja tulisi olla tasapuoli-
sesti kunnassa, siten että
ne ovat tasa-arvoisesti
kaikkien saavutettavissa
ilman, että paikoille kulkemi-
seen tarvitaan autoa.

Lisää liikuntapalveluita
aikuisille/nuorille aikuisille.
Ikäihmisille ja lapsille on
nähdäkseni hyvin tarjontaa,
mutta ehkä nuoret aikuiset
kohderymänä ei ole niin
laajalti huomioitu

Huomioita kyselytuloksista

Vastaajista n. 90% oli erittäin tai melko tyytyväinen Hämeenlinnan luontoliikuntamahdollisuuksiin

Hämeenlinnalaisilla liikuntasuosituksen toteutumisen on keskiarvoista yleisempää, erityisesti miehet liikkuvat aineiston keskiarvoa enemmän

Motivaation puute on selvästi keskiarvoista vähäisempi liikkumisen este kaupunkilaisilla

Hämeenlinnalaisten arki- ja luontoliikunta on yleisesti tynyt merkittävästi verrattuna vuonna 2019 toteutettuun kyselyyn

Yli 65-vuotiaat harrastavat säännöllistä arki-, luonto- ja kuntoliikuntaa selvästi aineiston keskiarvoa enemmän

Yli 50% Hämeenlinnalaisista liikkuu oman terveytensä kannalta liian vähän

Tyytyväisyys kaupungin liikuntapalveluita kohtaan on laskenut merkittävästi vuodesta 2019

Sopivien liikuntapaikkojen – ja lajien puute koetaan keskiarvoa suuremmaksi esteeksi sekä miesten että naisten keskuudessa

Alle 6 tuntia yössä nukkuvien osuus on lisääntynyt vuodesta 2019

Yhä suurempi osa (vrt. 2019) hämeenlinnalaisista arvioi ravintotottumuksissaan olevan parannettavaa terveellisuuden näkökulmasta

Kiitos

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
385!!